Lausunto
Asianumero: VN/1490/2025-LVM-33
Päivämäärä: 18.11.2025

Meeri Toivanen
TIO / TDM

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta, verojaosto

LVM:n lausunto eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaostolle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on pyytänyt kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta (HE 156/2025 vp). Esityksen tavoitteena on toteuttaa hallituksen linjaukset verotuottojen lisäämiseksi poistamalla sähköverotuki konesaleilta (datakeskus). Lakia muutettaisiin siten, että konesaleissa käytettävän sähkö siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II, jonka vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta, 1.7.2026. Ehdotetut muutokset nostaisivat konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Liikenne- ja viestintäministeriö antoi huhtikuussa lausuntonsa myös esitysluonnoksesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että haastavassa valtiontalouden tilanteessa tarkastellaan erilaisia mahdollisuuksia verotuottojen lisäämiseksi valtiontalouden tasapainottamiseksi. Valtiovarainministeriön arvioiden mukaan ehdotetut muutokset parantaisivat valtion verotuloja vuonna 2027 nettomääräisesti noin 45 miljoonaa euroa.

Ministeriö nostaa esiin, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti edistetään datakeskuksien sijoittumista Suomeen huomioiden sähköverkkojen liityntämahdollisuudet sekä hukkalämmön hyödyntäminen kaukolämmössä. Euroopan komissio on puolestaan asettanut kunnianhimoiset tavoitteet tekoälyinfrastruktuurin kehittämiseksi EU:ssa. Komissio antoi 9.4.2025 tekoälyn maanosa -toimintasuunnitelman (AI Continent Action Plan), jonka tavoitteena on kolminkertaistaa EU:n datakeskuskapasiteetti seuraavien 5-7 vuoden aikana ja houkutella laajemmin tekoäly-yrityksiä alueelle. Lisäksi Suomi tavoittelee yhtä komission InvestAI-aloitteessa esittämistä tekoälyn gigatehtaista, joiden tarkoitus on vahvistaa eurooppalaista infrastruktuuria seuraavan sukupolven tekoälymallien kehittämiselle yhdistämällä valtava laskentateho energiatehokkaisiin datakeskuksiin. Komissio lähestyy gigatehtaita yrityskeskeisesti ja markkinaehtoisesti, mutta on indikoinut haluavansa yhden gigatehtaista sijoittuvan Pohjoismaihin.

Pohjoismaisista verrokeista ministeriö huomauttaa, että Valtioneuvoston datakeskusten kansallinen tiekartta -raportti osoittaa, että Suomen verrokkimaille on yhteistä pyrkimys houkutella investointeja tarjoamalla selkeää sääntelyä, sujuvia lupaprosesseja ja konkreettisia tukitoimia, kuten tonttilistoja ja neuvontapalveluita. Sähköverotuista on ainakin toistaiseksi verrokkimaissa

pääsääntöisesti luovuttu, ja painopiste on siirtynyt sähköntuotannon ja -siirron vahvistamiseen sekä datakeskusten energiaomavaraisuuden lisäämiseen. Samalla ylijäämälämmön hyödyntämistä edistetään, vaikka keskusten sijainti syrjäisillä alueilla tuo tähän haasteita. Norjassa ja Ruotsissa on kuitenkin suunnitteilla alentaa yleistä sähköveroa lähiaikoina merkittävästi, mikä alentaa myös datakeskusten kustannuksia.

Ministeriö on aiemmassa lausunnossaan esittänyt, että konesalien edullinen sähköverotus voitaisiin katsoa Suomen kilpailukyvyn kannalta perustelluksi. Datakeskukset ovat keskeinen osa digitaalista infrastruktuuria, minkä myötä datakeskuksilla on merkittävä vaikutus digitaalisessa huoltovarmuudessa. Investoidessa Suomeen ulkomaiset yksityiset ja julkiset toimijat sijoittavat keskeisiä datavarantojaan ja palveluitaan Suomessa sijaitseviin konesaleihin. Datakeskusten tarpeiden sovittaminen yhteen edelleen energiainfrastruktuurin ja kaavoituksen kanssa on tärkeää.

Lisäksi on tarpeen etsiä keinoja, joilla varmistetaan datakeskusten Suomeen jäävä suurempi arvonluonti. Kuten datakeskusten kansallinen tiekartta -raportissa todetaan, datakeskuksen rakentaminen Suomeen ei suoraan johda siihen, että Suomeen perustetaan tuote- tai palvelukehitystoimintaa, mutta datakeskukset voivat mahdollistaa Suomeen tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä liiketoimintaekosysteemejä esimerkiksi datakeskustoimialaan liittyvien rakentamis-, energiajärjestelmä-, energiatehokkuus-, jäähdytys- ja kiertotalousratkaisujen luomiseksi.

Puhtaan siirtymän kannalta alempi sähköveroluokka datakeskuksille oli aikanaan yksi toimenpiteistä ministeriön julkaisemassa ICT-alan ilmasto- ja ympäristöstrategiassa datakeskusten energiatehokkuuden ja hukkalämmön edistämiseksi. Strategian toimenpiteissä datakeskusten alempi sähköveroluokka sidottiin nimenomaisesti energiatehokkuusnäkökulmiin ICT-infrastruktuurin ilmasto- ja ympäristöystävällisyyden edistämiseksi esimerkiksi kannustamalla hukkalämmön hyödyntämistä kaikenkokoisissa datakeskuksissa verotuksellisin ratkaisuin.